

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 2

- 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om uitgaven voor onderwijs doordat een (relatieve) afname van het aantal jongeren tot een beperking van het aantal studerende kan leiden.
  - Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om uitgaven voor de kinderbijslag doordat het aantal kinderen dat recht geeft op kinderbijslag (relatief) afneemt.

Maximumscore 2

- 2 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de rentelasten voor de overheid naar verhouding dalen waardoor de mogelijkheden om stijgende uitgaven te financieren toenemen.

Maximumscore 2

- 3 de AOW-uitkeringen
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat door een toenemend aantal actieven een lager bedrag aan premie volstaat om het benodigde bedrag aan AOW-uitkeringen op te brengen.

Opgave 2

Maximumscore 2

- 4 een stijging
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
Afname variabele kosten door invoering van de kilometerheffing:
 $(132 \text{ miljard} - 114 \text{ miljard}) \times \text{€ } 0,15 = \text{€ } 2,70 \text{ miljard.}$
Toename variabele kosten door invoering van de kilometerheffing:
 $114 \text{ miljard} \times \text{€ } 0,03 = \text{€ } 3,42 \text{ miljard.}$

Maximumscore 2

- 5 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat er minder files ontstaan hetgeen kostenbesparend werkt.
  - Een antwoord waaruit blijkt dat door de daling van het aantal autokilometers de belasting van het milieu door het autoverkeer afneemt.

Maximumscore 2

- 6 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de extra inkomsten uit de kilometerheffing volledig worden teruggesluisd naar de automobilisten en de inkomsten uit accijns dalen vanwege een daling van het aantal autokilometers.

Maximumscore 2

- 7 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat het afschaffen van de accijns op een liter brandstof tot daling van de brandstofkosten per kilometer leidt waardoor automobilisten minder gevoelig worden voor het brandstofverbruik bij het aanschaffen van een nieuwe auto.

Eindexamen economie 1-2 havo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Opgave 3

Maximumscore 2

- 8 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 Hoogste inkomen per hoofd van de bevolking in Utrecht € $11.750 \times 1,073 =$ € 12.607,75
 Laagste inkomen per hoofd van de bevolking in Friesland € $11.750 \times 0,911 =$ € 10.704,25
 Het verschil bedraagt € 1.903,50

Maximumscore 2

- 9 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $\frac{0,979 \times 10.210}{0,99 \times 11.750} \times 100\% = 85,93\%$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 10 boven het landelijke gemiddelde
 Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
 Een toelichting waaruit blijkt dat het inkomen per hoofd van de bevolking in Zuid-Holland verder boven het landelijke gemiddelde ligt dan de consumptie per hoofd van de bevolking, waardoor in Zuid-Holland een naar verhouding groot deel van het besteedbare inkomen wordt gespaard.

Opgave 4

Maximumscore 6

11

Te beoordelen aspecten	Noteer voor elk aspect 0, 1 of 2 punten: 0: (vrijwel) geheel fout 2: (vrijwel) geheel goed 1: bij twijfel
a Het verband tussen het verdwijnen van subsidies en de armoedeval is correct uitgewerkt. Te denken valt aan het afschaffen van de huursubsidie waardoor mensen minder snel afgeremd worden aan het werk te gaan doordat het verdiende inkomen niet meer leidt tot het wegvallen van huursubsidie.	
b De besparing op een uitkering in het huidige sociale zekerheidsstelsel is correct uitgewerkt. Te denken valt aan het (gedeeltelijk) overbodig worden van een wet als de algemene bijstandswet (ABW) / de werkloosheidswet (WW) doordat het basisinkomen voldoende is om in (het grootste deel van) het bestaansminimum te voorzien.	
Het gekozen aspect is correct uitgewerkt. Te denken valt aan: bij 1: stijging van de arbeidsproductiviteit doordat ongemotiveerde arbeiders zich minder snel aanbieden / deeltijdwerk wordt bevorderd. bij 2: een versterking omdat het aanbod van laaggeschoolden daalt doordat sommigen genoeg nemen met het basisinkomen. bij 3: een besparing op de personeelskosten omdat er door de vereenvoudigingen minder werknemers nodig zijn om het sociale zekerheidsstelsel en het belastingstelsel uit te voeren.	
Indien het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt en / of het betoog geen goed doorlopend verhaal is.	-1

Antwoorden

Deel-
scores

Opgave 5

Maximumscore 2

- 12 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om infrastructurele voorzieningen.
  - Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om aankoop van gebouwen.

Maximumscore 2

- 13 Uit het antwoord moet blijken dat investeringen de effectieve vraag / de totale bestedingen in een land verhogen.

Maximumscore 3

- 14 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat investeringen de productiecapaciteit vergroten waardoor de bestedingen minder snel de productiecapaciteit te boven gaan.

Maximumscore 2

- 15 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Ouderen stoppen minder snel met werken.
  - Arbeiders worden minder snel arbeidsongeschikt.
  - Arbeiders gaan meer uren werken.
- Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
Een toelichting waaruit blijkt dat als het aanbod op de arbeidsmarkt groeit / minder daalt, de stijging van de lonen en daarmee de loonkosteninflatie kan worden afgeremd.

Opgave 6

Maximumscore 2

- 16 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{(2.540 + 6.402)}{(3.599 + 6.170)} \times 100 = 91,5$$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 17 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
(€ 224.156 – € 203.260) + (€ 56.983 – € 56.772) + (€ 49.524 – € 54.810) =
€ 20.896 + € 211 – € 5.286 = € 15.821 miljoen

Maximumscore 2

- 18 4,5% (uit statistiek 2)

Maximumscore 2

- 19 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $0,15 \times 0,95 \times 7.865.000.000 = 1.120.762.500$ dollar

Maximumscore 2

- 20 geapprecieerd
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat als de koers van de euro uitgedrukt in dollars gelijk blijft en tegelijkertijd de koers van de euro in ponden stijgt, de koers van de dollar in ponden moet zijn gestegen.

Eindexamen economie 1-2 havo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Opgave 7

Maximumscore 3

- 21 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

• De prijsverandering bedraagt $\frac{-45}{590} \times 100\% = -7,63\%$ 1

• De verandering van de gevraagde hoeveelheid bedraagt $\frac{66.000 - 56.000}{56.000} \times 100\% = 17,86\%$ 1

• De prijselasticiteit van de vraag naar wasmachines met 'A-label' is $\frac{17,86\%}{-7,63\%} = -2,34$ 1

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 22 ja

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

De energiebesparing op wasmachines zonder 'A-label' bedraagt:

$$(122.000 - 115.000) \times 200 \times 2 \text{ kilowattuur} = 2.800.000 \text{ kilowattuur.}$$

Het energiegebruik door wasmachines met 'A-label' bedraagt:

$$(66.000 - 56.000) \times 200 \times 2 \times 0,70 = 2.800.000 \text{ kilowattuur.}$$

Maximumscore 2

- 23 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een antwoord waaruit blijkt dat de vraag naar wasmachines zonder 'A-label' lager wordt waardoor de prijs van deze wasmachines daalt.
- Een antwoord waaruit blijkt dat de vraag naar wasmachines zonder 'A-label' lager wordt waardoor de gemiddelde constante kosten per geproduceerde wasmachine stijgen.

Opgave 8

Maximumscore 2

- 24 Twee van de onderstaande antwoorden:

- Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om huur / pacht.
- Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om interest.
- Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om winst.

Maximumscore 2

- 25 Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat beroepsgroepen die naar verhouding schaars zijn op de arbeidsmarkt een hoger loon en daardoor een hoger inkomen ontvangen (dan beroepsgroepen die naar verhouding minder schaars zijn).

Maximumscore 2

- 26 naar links

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat het percentage inwoners met een primair inkomen toeneemt.